

Na desni sta italijanska generala Brunetti in Bignani, ki so ju Angleži v Libiji in ju poslali v koncentracijski tabor.

Čemu Rusija ne napade Japonske, ali obratno?

TO JE VPRASANJE, S KATERIM SE BAVI
V ZED. DRZAVAH MNOGO LJUDI. — PA TUDI
V — NEMČIJI! — ČEMU NISMO MI V VOJNI
S FINSKO? — VOJNA IMA VELIKO MUH

"Ameriškim interesom v tej verjet tako močno, da je svojini bi zelo koristilo, če se bi ruske sile v Sibiriji postavile zoper Japone; ali saj, če nam bi Rusija dala v Sibiriji vzletališča in druge baze, da bi mogli z Japonsko čim hitreje obračunati." Tako se glasi znova nedavni uvodnik v McCormikovem "največjem dnevniku na svetu", v čikaški Tribune, in se slično argumentira v drugih listih, v družbi in kjer že ljudje govorijo o vojni.

Tu pa pride Japonska do svoje veljave.

Slaba strategija

Ker se nemški armadi z vpadom v Sovjetsko unijo ni posredilo izvršiti svojega načrta v šestih tednih, ali saj v šestih mesecih, čemu ne bi udarila na Sibirijo japonska armada? Saj je Hirohito vendar Hitlerjev in Mussolinijev zaveznik, torej zakaj se obotavlja?

Pa je jasno: Japonska je mislila v Hitlerjevi vojni z Rusijo igrati enako vlogo, kakor jo je Mussolini v Hitlerjevi vojni s Francijo. Napadel jo je šele, ko je bila francoška armada že zrušena in mislil žeti da bi sejal. Pa se je Mussolini ukanil, zato se jim v Tokiu nič mudilo, da bi udarili po sovjetski armadi v Sibiriji, predno bi uvideli, dali jo bo

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Vojna sreča prehaja v vseh krajih z osiščne na zavezniško stran

Letošnjega Božiča in prihajajočega novega leta se v Nemčiji in Italiji ne bodo radovali kakor so se ga lani in predlanskim, ko so bili še preprčani, da je zmaga gotovo njihova. Sedaj jih le skrbi, kako zavezničke pridobiti za tak mir, v katerevem ta osišče ne bo vse izgubljeno.

Japonci, ki so nekaj tednov po lanskem decembri zmagovali na vsi-črti, in verjeli, da bodo skupno z Nemčijo in Italijo z Angleži, Američani in Kitajci obračunal najpozneje do te jeseni, uvedljavo, da so se v svojih računih usodno zmotili, kakor so se v Berlinu in Rimu.

Sovjetska armada, ki jo je Hitler že pred pol-drugim letom proglašil za tako zbitno in poraženo, da se nikdar več ne obnovi, je ostala na pozorišču in prizadeva Nemcem ter njihovim lakaškim zaveznirom ogromne zgube.

Američani, Angleži, in čete drugih združenih narodov zmagujejo v Afriki. Japonci bolj in bolj okušajo ameriško moč na Pacifiku. Angleška armada je udarila po japonski na Burmi.

Ameriška produkcija je sedaj večja kot vseh osiščnih deželah skupaj. Ze to je za zavezničke ogromna pridobitev. Ameriška oborožena sila pa se v velikem šele pripravlja za ofenzive, in to v času, ko sta nemška in italijanska že jako izčrpani in utrujeni.

To seveda ne pomeni, da je zmaga združenih narodov blizu. Sovražnik je mogočen in usidran je na strategičnih krajih. Pomeni pa, da osišče ne bo triumfalo, in da Hitler ne bo vladar Evrope in Afrike, kakor je sanjal.

Cene živilom letos zvišane povprečno blizu 10 odstotkov

Delavska tajnica Frances Perkins pravi v svojem statističnem poročilu z dne 19. decembra, da so cene živilom v mestih naraščale od srede zadnje maja pa do decembra nad sedem odstotkov.

Ako se k temu došteje še podražitve od januarja pa do omenjenega meseca, in pa nastavitev raznimi drugim potrebnim, se lahko reče, da znaša povprečno zvišanje v tem letu blizu 10 odstotkov.

Veliko potrebiščin ima sicer še stare cene, toda so slabše kvalitete, ali pa kako drugače slabšejšega izdelka, ali slabših primes, tako da so navadno "starim cenam" po kakovosti vendar znatno dražje kakor so bile pred to vojno.

Vlada se sicer prizadeva višanje cen zazjeti z raznovrstnimi naredbami, a je očividno, da bodo rasle in posebno še cene enemu blagu, ki ga je najteže dobiti, najbolj pa takim stvarem, ki jih ljudje kupujejo pod roko, ali kot pravijo v Evropi, na "črem trgu" (v temi, da nihče ne vidi in ne izve).

Seja kluba št. 1 JSZ bo v torek 29. dec.

Prihodnja seja kluba št. 1 JSZ bo v torek 29. decembra v SDC. Imela bi se vršiti v petek 25. dec., a ker je tega dne praznik, je preložena, kar naj člani upoštevajo.

Občni zbor Slovenskega delavskega centra

V petek 29. januarja 1943 bo občni zbor korporacije Slovenski delavski center v Chicago. Vršil se bo v njenih prostorih, 2301 S. Lawndale Ave. Prične se ob 8. zvečer. Vsi delničarji (bodisi klubi kot društva, in pa posamezniki) so vabljenci. In pozvani bodo na to zborovanje tudi s posebnimi pismi.

Klub št. 1 JSZ vabi na Silvestrovo zabavo

V četrtek večer 31. dec. predi klub št. 1 JSZ Silvestrovo zabavo, ki se bo vršila v Slovenskem centru, 2301 So. Lawndale Ave. Vstop prost članom obeh klubov in prijateljem. Igral bo Pucljev orkester.

Pionirski jezuit na svoji poslednji poti

Jezuitski red, ki je pred desetletji povzročil politične zmešnjave tudi katoličkim vladam in so bili jezuiti vsled tege izgnani, je 17. dec. izgubil svojega zadnjega velikega poglavarja v osebi 76-letnega Vladimira Ledochowskega, ki je umrl v Rimu. Njegovega pogreba se je udeležilo 18 kardinalov, vsi jezuiti v Rimu, in ves diplomatski zbor, ki je dodeljen Vatikanu.

Montgomery Ward se le podala del. zakonu!

Končno je tudi bogata Montgomery Ward kompanija spoznala, da postava, katera urejuje odnosje med organiziranimi delavci in delodajalcem, več tudi zanj.

Ko je WLB nadziral volitve, v katerih so se delavci te družbe v njenih čikaških tovarnah imeli izreči, ali hočejo priznati njihne unije, ali ne, je dobila unija večino in s tem po zakonu pravice do priznanja.

Montgomery Ward upoštevajo v Chicagu 6,800 delavcev, in veliko v drugih krajih. Peča se s prodajanjem blaga po pošti, in v trgovinah, ki jih ima

raznih krajih Zed. držav. To je druga največja družba te vrste v Ameriki. Do časa, ko je Roosevelt razglasil svoj new deal, je izkorisčala svoje delavce bolj kot povprečno dru-

ge velike družbe.

Po tistih volitvah je izjavila, da je pripravljena zvišati

Rekla je, da plačo bo zvišala, pogodbene z unijo pa da nihkakor, pod nobenim pogojem ne podpiše.

Koncem zadnjega tedna se je določala, da morajo vse

delavci, ki so člani unije v času sprejetja te pogodbe, ostati v nji. Kompanija je trdila, da bi to pomenilo zaprtje delavnice. WLB je določil, da je zahteva upravičena, in da ne pomeni zaprtje delavnice. Pomeni, da delavci, ki so že v uniji, so v smislu pogodbe obvezni ostati v nji, in enako tisti, ki

pristopijo pozneje.

Unija, ki jo je družba pod-

stanejo bržkone več sto tisoč dolarjev.

Rekla je, da plačo bo zvišala, pogodbene z unijo pa da nihkakor, pod nobenim pogojem ne podpiše.

Era klavzula v zahtevi uni-

je je določala, da morajo vse delavci, ki so člani unije v času sprejetja te pogodbe, ostati v nji. Kompanija je trdila, da bi to pomenilo zaprtje delavnice. WLB je določil, da je zahteva upravičena, in da ne pomeni zaprtje delavnice. Pomeni, da delavci, ki so že v uniji,

so v smislu pogodbe obvezni

ostati v nji, in enako tisti, ki

pristopijo pozneje.

Unija, ki jo je družba pod-

Iz 77. kongresa v novega, ki bo še bolj nazadnjaški

REAKCIJA PRIPRAVLJENA V BOJ ZA ODPRAVO LJUDSKIH ZAKONOV. — NAPADOV NA PREDSEDNIKA BO V NOVI ZBORNICI VEĆ KOT JIH JE BILO V SEDANJI

Zvezni kongres Zed. držav je demokratična ustanova. Toda je taka, da jo večina kongresa bolj ovira kakor pospešuje.

Bil je zvezni kongres, ki je v prejšnji vojni onemogočil predsedniku Wilsonu nastopiti na mirovni konferenci kot izrazit predstavnik ameriškega ljudstva v smislu njegovih 14. točk. Zdi se, da se ta dejela v tej vojni obrača v enako zmožto.

Zbornica obstrukcije

Po dolgi dobi se je dogodilo, da so Zed. države dobole administracijo, ki je pokazala smisel za sedanje socialne probleme; sicer niso sedanji, a večjaki, ki jedo po trikrat na dan in niso za hrano nikdar v skrbih, so jih opazili šele ko so naglooma rasle širom deželom vasi, zvane "Hooverville" in so brezposelnici stradali ter umirali ob pomanjkanju.

Krivo je delavstvo, da je tak. Ako bi ameriški unijski voditelji in pa tisti, ki so nasledili socialistične privake Debsa, Bergerja, Hillquita, Maurerja, Landona, Vladečka itd. svojo nalogu razumeli, bi bilo v tem groznom svetovnem konfliktu delavstvo v ameriški vladu zastopano saj toliko kakor je v Angliji. Kako naj uveljavlji svoje zahteve in težnje, če mora v preduradnih vladnih članov šele prosi vstopa? In če kdo izmed unijskih veljakov pride kdaj na mesto posvetovalca v kakem vladnem odboru, kmalu uvidi, da je odveč in "zblj" ali kar že, da se umakne iz takih nevhaležnih in brezpomembnih službe.

Sicer je v zadnjih vojnih kampanjih organizirano delavstvo močno delovalo za zmago kandidatov, ki so bili oglašani za "prijetelje delavstva", toda kampanja je bila le za osebe. (Nadaljevanje na 3. strani.)

Priznanje in zahvala za sodelovanje in podporo

Leto 1942 zaključujemo z zavestjo, da smo vse delo v našem gibanju izvršili in težave premagali v duhu sodelovanja.

Shularji in Zorniki, Snoji in Jankoviči, Kreblji in Tomšiči, Cvetani in Barboriči in ducate drugih je skrbelo, da je Proletarec dobival naročnine in jih bo v bodoče.

S pomočjo teh in drugih v vseh krajih Amerike se razpečava vsako pomlad revijo Majski glas in sedaj Ameriški družinski koledar. Pomagajo nam širiti slovenske in angleške knjige iz naše zaloge, nobirajo oglase, in zbirajo prispevke v tiskovni sklad, da moremo z njim ohraniti Proletarca.

Agitirajo v družtvih za Prosvetno matico, delajo v klubih, v relifnih in drugih akcijah, pomagajo na prosvetnem polju in kjer koli drugje morejo k storiti v koristne namene.

Zanašamo se na vse naše sodruge in somišljence, da bodo vztrajali v tem delu tudi v bodoče. Vsem, ki kaj storijo za naše publikacije in naše organizacije, gre zasluga, da jih moremo obdržati in da vrše svoje poslanstvo med našim delavskim ljudstvom. In čimveč bo takih, ki delajo in pomagajo na tem polju, boljši in večji bodo uspehi, ki vodijo k našim ciljem.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz
Business Manager: Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864

Kakšen mir dobimo,
ko zmagamo v vojni?

Čim bolj svet uvideva, da bodo v sedanjem konfliktu zmagali združeni narodi, bolj se vprašuje, v koliko so združeni in v koliko bodo enotni, kadar bo vojno konec. V slučaju zmage fašizma ne bi bilo za človeštvo nikakega upanja, razen za "izvoljeno ljudstvo". Polaga pa nadre v zavezniške vlade.

Ne samo profesionalni kritiki, nego mnogi zelo odgovorni ljudje izražajo bojanje, da je mir versajskega tipa možen po sedanjem vojnem prav tako, kakor je bil v prejšnjem.

Od kraja je res izgledalo, da se borimo za demokracijo, je rekla v New Yorku slovita pisateljica Pearl Buck, a postaja očvidno, da se gre le za vrhnitev v stare razmere. Ugovarja ji dnevnik Chicago Sun (članek na angleški strani v tej številki), ki pobjavlja pesimiste in zagotavlja, da bo zmaga zaveznikov ob enem res tudi zmaga demokracije in novega človeškega reda.

Mnogo znamenj je, ki nas ne vodijo v tolikšen optimizem, kakor ga izraža omenjeni list.

Angleška delavska stranka se tega zaveda, pa je skušala zgraditi nekako enotno fronto angleških, ameriških in sovjetskih delavskih unij, da bi se med sabo sporazumele tudi kaj hočejo po vojni, ne samo delati za zmago, potem pa biti odrijetene stran. A Walter Citrine, ki je prišel v Ameriko s takim predlogom v imenu angleškega delavstva, je odšel praznih rok, ker stara, konservativna ekssekutiva AFL noče sedeti z začetniki sovjetskih delavskih unij pri isti mizi. Vrh tega je ameriško, unjisko delavstvo razprto in razdeljeno v dve konkurenčni si zvezzi poleg njih pa imamo še velike samostojne unije, kot so na primer premogarji, tiskarji itd., zvezzo železničarjev in pa razne manjše zvezze, ki nobena nima nikakga drugega smotra kot le sebi dobro storiti, neglede na druge.

Vojno bodo plačali delavci in kmetje v vseh deželah z življenji, s pohabljenji, z mizerijo in igmotno z davki. Ko zmagamo, ali naj pomagamo v mir, da se vzroke za vojne odpravi, ali pa nasedemo interesom, ki hočejo, da se vračamo v prešlo: to je, da obvarujemo sistem svetlosti privatnega lastništva, kar pomeni bogataške sloje, in pa njihova svojstva, izkorisčanje, trgovino za profit ter imperializem?

Atlantski čarter ter razne druge izjave iz Washingtona in Londona nam obljubljajo, da dobimo svobodo, socialno zaščito in pa dovolj hrane za vse ljudi po svetu, ker je je zadost za vse.

A povaj se tu in tam poteza, ki spominja na slike obljube v prvi svetovni vojni. Tudi takrat se je šlo za demokracijo in odpravo, vzrokov za vojne, dogodilo pa se je ravno nasprotno, ne samo po krivdi naših zaveznikov v Evropi, nego tudi po naši, ker kongres Zed. držav ni hotel prevzeti za mir nikakih drugih odgovornosti kot se brigati le, kako iztirjati vojna posilja.

Ali so v vladah sedaj drugačni ljudje kakor takrat?

Je vajih veliko sprememb, toda ne v glavnih, dasi vse priznavajo potrebo dalekosežnih svetovnih reform in sodelovanja ter izmenjanja dobrin.

Toda na drugi strani vidimo, da vejejo še vedno staro vetrovi, marsikje še bolj kakor v prejšnjem svetovnem konfliktu.

Demokratični vojnovniki, ki so gradili avstrijsko republiko, pa špansko in druge, so zapovedljivi, prednost pa dobivajo stebri starega reda. Noben avstrijski, ali španski socialist, še ni dobil v tej deželi zaslonke drugje kakor v liberalnem tisku. A poglejte monarhist, kako se šoperijo! Ko se je ponudil za osvoboditelja Rumunije "kralj" Karl, ki veseljači v Mehiki, v izvestnih krogih ni naletel na gluha ušesa. Nastal pa je zoper njegove tolikšen vihar, da je njegova ponudba bila odbita.

In potem — kakšno začudenje je nastalo, ko se je oglasil za borca demokracije, habsburški Oto in dobil priznanje v vojnem departmantu, s katerim se je ponašal, kakor da mu je monarhija že položena v dlani!

O, in pa obiski tistih monarhov, ki so se senčili pod Hitlerjem, dokler jih je potreboval, nato pa udrl v njihove dežele, vladarji pa zbežali v zavetje demokracij!

In končno, silovita želja vsega kapitalističnega razreda, da naj se v tej vojni poraki tudi Sovjetsko Rusijo, zato, da njegova bogastva ter sistem izkorisčanja ne pridejo v nevarnost.

V Aziji, v Evropi in v Afriki, in na otokih, povsod so ljudje, ki žele, da zaveznički točno izjavijo, kaj nameravajo. V Angliji so že odgovorili z izboljšanjem načrta za socialno zaščito, a je le za Anglijo. Potrebuje je ves svet in vsa ljudstva so jo vredna.

Naša dolžnost je, da delujemo ne samo za zmago, nego ob enem za tak mir, ki bo ljudstvom v korist, ne pa posameznim deželam ter onim interesom, ki zahtevajo, da se naj borimo za njihove vložbe v kolonijah, za njihova podvetja in njihove dobre.

Atlantski čarter naj bo svetovni čarter in novi red naj po meni svobodo in pa društvo narodov, v katerem bomo lahko vsi delali drug drugemu v dobro.

Zaveznički čete v Novi Gvineji na Pacifiku na poti čez denčki potok, da se sponadejo z Japonci.

Književnost

"INSIDE YUGOSLAVIA"

Pod gornjim naslovom je izšla v založbi Acorn Press, Ridgefield, Connecticut, brošura o vzrokih bojev med partizani in Mihajlovićem in stane 15c, 10 izvodov pa \$1. Sposob je Louis Adamic in je dosedaj to še najboljše delo o "civilni vojni" v Jugoslaviji, četudi je bilo o nji minule tedne priobčenih že precej članakov, v katerih pisci skušajo vsak po svoje tolmačiti ta zapisnjava.

Ni potrebno, da bi človek soglašal z vsem Adamicem v tem delu, da je to volitve odbora čimveč navzdečih, se bodo vrstile na seji v nedeljo 10. januarja. Opaziramo vse člane, naj se je gotovo udeleže. Kajti na nas vseh članov je ležeče, kako bo klub deloval v letu 1943. Vsi vemo, da deloma ima klub dosti za vse člane in če bo vsakdo svojo dolžnost tudi vršil, pa bo dobro. Na ta način bo lahko dobiti tudi odbor, ki bo vsestno del.

Na seji sta bila navzoča tudi sodruga Joseph Skoff in John Vitez, ki sta bila dne 5.-6. decembra delegata na slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu. Prvi je zastopal krajevno organizacijo Prosvetne matice, drugi pa dve društvi iz Blaine. O kongresu sta dobro poročala, in ker je bil poset na tej seji majhen, bo Skoff poročal o zborovanju v Clevelandu tudi na januarski seji.

Kdor si želi to brošuro naročiti ("Inside Yugoslavia"), naj piše na sledenih naslov: Louis Adamic, Milford, New Jersey.

"THE STRUGGLE OF THE SLOVENES"

Z naslovom "Faithing Jugoslavia" in s podnaslovom "The Struggle of the Slovenes" je izdal Jugoslovanski informacijski center v New Yorku pamflet Borisa Furlana o borbi Slovencev proti osvojevalcem in za svojo svobodo. V slovenskih je isti spis avtor Boris Furlan pričobil v Ameriškem družinskem koledarju (letnik 1943), v angleščini pa ga je izdal omenjeni center. Koliko pamflet stane, na njemu ni navedeno. Zeleti je, da se ga posluži čimveč angleških listov in naših rojaku v ta namen lahko veliko pomagajo, ako ga jim pripomore, da se o tragediji in bojih slovenskega naroda v Ameriki javnost čim bolj poudi.

Naslov, kjer ta pamflet lahko naročite, je Jugoslav Information Center, 812 Fifth Ave., New York City.

"NAPOLEON'S SAMOVAR"

V reviji "Poet Lore" je predstavljena komedija v enem dejanju "Napoleon's Samovar", ki jo je spisal Radoslav Murnik, v angleščino pa prevedel Anthony Klančar. Na koncu prevoda ima Klančar kratki opis o Murniku in njegovem pomenu v slovenski književnosti. "Poet Lore" izhaja štirikrat na leto. Klančarjev prevod Murnikove igre je v tretji številki. Posamezen izvod stane \$2. Naslov: Poet Lore, 30 Winchester St., Boston, Mass.

"ZENIN IN AMERIKE"

V začetku decembra je bila društvo, ki so včlanjena v Prosvetni matici, poslana knjiga povestne vsebine, "Zenin in Amerike," ki jo je spisal za starokrajsko Cankarjevo družbo Anton Tanc, letos pa je v ponatisu izdala za svoje članice. Kajti kar enkrat prenehata, je bil ustanojen.

"ZENIN IN AMERIKE"

V začetku decembra je bila društvo, ki so včlanjena v Prosvetni matici, poslana knjiga povestne vsebine, "Zenin in Amerike," ki jo je spisal za starokrajsko Cankarjevo družbo Anton Tanc, letos pa je v ponatisu izdala za svoje članice. Kajti kar enkrat prenehata, je bil ustanojen.

"ZENIN IN AMERIKE"

V začetku decembra je bila društvo, ki so včlanjena v Prosvetni matici, poslana knjiga povestne vsebine, "Zenin in Amerike," ki jo je spisal za starokrajsko Cankarjevo družbo Anton Tanc, letos pa je v ponatisu izdala za svoje članice. Kajti kar enkrat prenehata, je bil ustanojen.

"ZENIN IN AMERIKE"

V začetku decembra je bila društvo, ki so včlanjena v Prosvetni matici, poslana knjiga povestne vsebine, "Zenin in Amerike," ki jo je spisal za starokrajsko Cankarjevo družbo Anton Tanc, letos pa je v ponatisu izdala za svoje članice. Kajti kar enkrat prenehata, je bil ustanojen.

"ZENIN IN AMERIKE"

V začetku decembra je bila društvo, ki so včlanjena v Prosvetni matici, poslana knjiga povestne vsebine, "Zenin in Amerike," ki jo je spisal za starokrajsko Cankarjevo družbo Anton Tanc, letos pa je v ponatisu izdala za svoje članice. Kajti kar enkrat prenehata, je bil ustanojen.

"ZENIN IN AMERIKE"

V začetku decembra je bila društvo, ki so včlanjena v Prosvetni matici, poslana knjiga povestne vsebine, "Zenin in Amerike," ki jo je spisal za starokrajsko Cankarjevo družbo Anton Tanc, letos pa je v ponatisu izdala za svoje članice. Kajti kar enkrat prenehata, je bil ustanojen.

RAZNOTEROSTI

"INSIDE YUGOSLAVIA"

Bridgeport, O. — Ker je bil v nedeljo 13. dec. zelo mrizoč, se več članov letne seje klubnika, ki se je vršila omenjega dne, ni moglo udeležiti.

Ker pa želimo, da jih bo za volitve odbora čimveč navzdečih, se bodo vrstile na seji v nedeljo 10. januarja. Opaziramo vse člane, naj se je gotovo udeleže. Kajti na nas vseh članov je ležeče, kako bo klub deloval v letu 1943. Vsi vemo, da deloma ima klub dosti za vse člane in če bo vsakdo svojo dolžnost tudi vršil, pa bo dobro.

Na seji sta bila navzoča tudi sodruga Joseph Skoff in John Vitez, ki sta bila dne 5.-6. decembra delegata na slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu. Prvi je zastopal krajevno organizacijo Prosvetne matice, drugi pa dve društvi iz Blaine. O kongresu sta dobro poročala, in ker je bil poset na tej seji majhen, bo Skoff poročal o zborovanju v Clevelandu tudi na januarski seji.

Ker je bil poset na tej seji majhen, bo Skoff poročal o zborovanju v Clevelandu tudi na januarski seji.

Ni potrebno, da bi človek soglašal z vsem Adamicem v tem delu, da je to volitve odbora čimveč navzdečih, se bodo vrstile na seji v nedeljo 10. januarja. Opaziramo vse člane, naj se je gotovo udeleže. Kajti na nas vseh članov je ležeče, kako bo klub deloval v letu 1943. Vsi vemo, da deloma ima klub dosti za vse člane in če bo vsakdo svojo dolžnost tudi vršil, pa bo dobro.

Na seji sta bila navzoča tudi sodruga Joseph Skoff in John Vitez, ki sta bila dne 5.-6. decembra delegata na slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu. Prvi je zastopal krajevno organizacijo Prosvetne matice, drugi pa dve društvi iz Blaine. O kongresu sta dobro poročala, in ker je bil poset na tej seji majhen, bo Skoff poročal o zborovanju v Clevelandu tudi na januarski seji.

Ker je bil poset na tej seji majhen, bo Skoff poročal o zborovanju v Clevelandu tudi na januarski seji.

Ni potrebno, da bi človek soglašal z vsem Adamicem v tem delu, da je to volitve odbora čimveč navzdečih, se bodo vrstile na seji v nedeljo 10. januarja. Opaziramo vse člane, naj se je gotovo udeleže. Kajti na nas vseh članov je ležeče, kako bo klub deloval v letu 1943. Vsi vemo, da deloma ima klub dosti za vse člane in če bo vsakdo svojo dolžnost tudi vršil, pa bo dobro.

Na seji sta bila navzoča tudi sodruga Joseph Skoff in John Vitez, ki sta bila dne 5.-6. decembra delegata na slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu. Prvi je zastopal krajevno organizacijo Prosvetne matice, drugi pa dve društvi iz Blaine. O kongresu sta dobro poročala, in ker je bil poset na tej seji majhen, bo Skoff poročal o zborovanju v Clevelandu tudi na januarski seji.

Ker je bil poset na tej seji majhen, bo Skoff poročal o zborovanju v Clevelandu tudi na januarski seji.

Ni potrebno, da bi človek soglašal z vsem Adamicem v tem delu, da je to volitve odbora čimveč navzdečih, se bodo vrstile na seji v nedeljo 10. januarja. Opaziramo vse člane, naj se je gotovo udeleže. Kajti na nas vseh članov je ležeče, kako bo klub deloval v letu 1943. Vsi vemo, da deloma ima klub dosti za vse člane in če bo vsakdo svojo dolžnost tudi vršil, pa bo dobro.

Na seji sta bila navzoča tudi sodruga Joseph Skoff in John Vitez, ki sta bila dne 5.-6. decembra delegata na slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu. Prvi je zastopal krajevno organizacijo Prosvetne matice, drugi pa dve društvi iz Blaine. O kongresu sta dobro poročala, in ker je bil poset na tej seji majhen, bo Skoff poročal o zborovanju v Clevelandu tudi na januarski seji.

Ker je bil poset na tej seji majhen, bo Skoff poročal o zborovanju v Clevelandu tudi na januarski seji.

Ni potrebno, da bi človek soglašal z vsem Adamicem v tem delu, da je to volitve odbora čimveč navzdečih, se bodo vrstile na seji v nedeljo 10. januarja. Opaziramo vse člane, naj se je gotovo udeleže. Kajti na nas vseh članov je ležeče, kako bo klub deloval v letu 1943. Vsi vemo, da deloma ima klub dosti za vse člane in če bo vsakdo svojo dolžnost tudi vršil, pa bo

POVESTNI DEL

ŠESTNAJSTLETNIK IN DEKLE

KARL FIGDOR

Rešila mu je življenje in za-
to je bil njen suženj. Če pomislimo, da je bil komaj šest-
najst let star in bi moral že
umreti, ker se mu je ponesrečilo njegovo prvo bojno dejanje, bomo to brez drugega razumeli. Njegov oče, stari vaški kralj v malajski džungli, ga je nekoga dne vzel s seboj na zborovanje in mu pokazal zbor vojščakov. "Vsakdo izmed teh," mu je dejal, "je ubil več kakor enega izmed teh Amerikanov, ki so prišli v deželo, ne da bi jih mi klicali. Če hočeš postati vojščak in slaven v vseh kakor so oni, potem pojdi ponoc, ko bo mesec najmanjši, v taborišče in 'ubij velikega moža, ki jim zapoveduje. S seboj vzameš lahko samo nož in ničesar drugega. Umrešti pa mora brez glasu, potem ko si se spazil med stebriči, na katerih stoji njegova hiša, in si odgrnil pletene zavesi, za katerimi spi. Če bo zakričal, si izgublji in mi v skupaj te ne moremo rešiti. In nemara tega niti nočemo."

Šestnajstletnik, ki je imel nad ozkim obrazom goste, gladke lase, je s svojimi razumnimi sanjavimi očmi odločno pogledal in vzravnal svoj viktor, rjava telo. "Ne bo za-
krical," je dejal ponosno. "I vaše pomoči ne potrebuje kraljevi sin!"

Toda veliki beli mož v tabo-
rišču je vendarle zakričal, ker pa šestnajstletnik še ni bil star vojščak, prijet ga je, dokler ni pritekla straža in ni vrgla Šestnajstletnika v temno lujo, kjer je ležal zdaj že več dni, kdo ve, koliko dni in noči.

Sestnajstletnik je bil klijub temu povsem miren. Zavedal se, da mora umreti. Skoraj se je nekoliko veselil tega.

Kajti kako neki bi se mogel še povrniti k svojem, on, ki so ga ujeli z rokami kakor dečka. Nikdar več jih ne bo videl, nikdar več ne bo posedal z možmi obognju in se posvetoval z njimi na svetli jasi med zidovi ovijalk, palminih senc in orhidej. Nikdar več ne bo srkal džunglinega vonja, nikdar več se ne bo potapljal v globoki gozdni mrač in se skrinvostno pogovarjal z živalmi, z velikimi kakor tudi z malimi, ki ga ljubijo... Da, po vsem tem je bremenil... Nikdar več tega, vsakega tega... nikdar več...

Nekega dne pa so nenadoma zarožljali pred njegovo kletko želesni ključi, in še preden je lahko poskočil s tal, se je pojavila v odprtini neka postava. Ali so prišli že ponj?

Naglo se je vzravnal, ponosno, pokonci, da ne bi mogel nihče slutiti, kako je njegovo mlado srce zatrepetalo, dasi se je tega sramoval. Niso pa bili vojaki s puškami — ne, bilo je le mlado dekle, snežnobelega obraza, svetlih svetecih se las,

povsem belo oblečeno. Na plutovinastem klobuku je belo plapolal pajčolan.

Presenečen je stal šestnajstletnik in strmel. Kaj hoče dekle pri njem...?

Pa je že spregovorilo. Celo v njegovi govorici, da, celo v dialektru vasi, kjer je bil njen oče kralj.

Sestnajstletnik je poslušal le zvok besedi. Bilo mu je, ko da ne sliši, ko da ne razume nena-
doma ničesar. Le tu pa tam je prodrolo iz vasega do njega ne-
kaj, česar se je prestrašil, kar ga je vzdramilo iz strmenja v svetlo podobo in iz prisluško-
vanja nečemu, kar je bilo za besedami. Docela bedast je bil spričo rastoče, temne blaženo-
sti, ki je zažarela... In se ve-
no je strmel in prisluškoval sladkemu slalu spreminja-
čih se zvokov...

Nenadoma je opazil, da se smeje. Smejala se je srebrno, kakor bi tolkel z golim tolka-
čem po majhnem srebrnem gongu. Nato pa se je znašla njegova majhna, rjava, debela roka v dolgi nežni, skoraj pres-
in slonokoščeni...

In potem sta šla, belo dekle in on, na prost, iz temne nizke kleti v svetlobo, naravnost mimo vojakov, ki so pozdravili puškami, vedno naprej v zeno, brstečo svetloto...

"Poslušaj, Šestnajstletnik,"

je dejalo dekle in obstao. "Maud Glenn sem in sem hči velikega belega moža, polkovnika, ki si ga hotel umoriti. Saj nisi vedel, kaj si hotel takrat storiti, ali ni res? Ali ti je moj oče kdaj kaj storil, ali ti je dejal zlo besedo? Ali je kdaj na-

padel tvoje ljudi, ali je usmrtil tvojega očeta, ali uropal tvoje sestre? Ničesar takega.

Sestnajstletnik, v spanju! Ali postane pri vas človek tako

slaven vojščak...?

Tedaj se je zrušil Šestnajst-

letnik pred dekletom na kole-

na in poljubljal med grenkimi

solzami njene noge. Govoriti

tudi sedaj še ni mogel, dvignil

pa je glavo, pogledal jo je

skozi pajčolan solz in se je

smejal težko, povsem izgubljen...

"Pojdi," je dejala Maud s srebrnem glasom. "Vstanji!

Svoboden si. Veliki, beli mož

mi je podaril tvoje življenje.

Odpuščati ti in ti ga vracaš.

Pođi v džunglo in povej, kak-

ši se v resnici belci."

Od tega dne je bil Šestnajst-

letnik Maudin suženj, dasi ga

je vrnila gozdu. Vrnil se je zo-

pet domov, toda na nekak

skrivenosten način je poznal

vsak dekletov korak. Dvakrat

ali trikrat v tednu je prišel v

svojem dolgem divjaškem diru

iz gozda in ji prinesel drobne

dragocnosti, ki jih je našel:

čudovite sadeže, nenavadno žareče cvetlice, nekoč kožo orjaške kače, ki jo je ubil s svojim mečem. Potem je pomagal pri hiši, plezal je ročno kakor opica in naglo kakor opica na kakor hiša visoka palmina steba in metal na tla orehe s sladkim mlekom. Ali pa je počakal, da je Maud odjezdila in je prosil in prosjačil, dokler ga ni vzela s seboj. Maud je jezdila po njegovem mnenju preveč divje in drznila si je predalec v gozd, ki je bil poln skrivenosti in nevarnosti, katerih ni poznala. Šestnajstletnik je pripovedoval v vseh vseh okoli taborišča, da je Maud postala kraljica, ker je rešila kraljevega sina, kraljica Morov, Malajcev, in povsem sveta.

Toda nekateri stari vojščki so se njemu, dečaku in njegovim kraljicim smeiali in vedel je, kako še vedno močno stremijo za tem, da bi belega gospoda Amerikanov zadeli globoko v srce, ker se ga ne morejo drugače polasti. Vedno znova je vztreptavalo njegovo srce, kadar je motno prodrl zvok bojnega gonga do njega v globino gozda, ki ga je zdaj še bolj ljubil kakor popreje, ker mu je nudil za dekle darove, ki jih zasluži kraljica.

Nikdar nista govorila o bo-
žilih stvareh, dekle in on.

Maud se je izogibala, da bi mu pripovedovala o krščanskem bogu, ki je umrl na križu, in tako se ni drznil tudi on nikdar govoriti niti besede o Mohamedu, preroku, in o gori z donebesno lastvo, ki je bila zelo daleč, mnogo dni poti daleč na vzhodu. La bajke mu je pripovedovala pogosto, o vilah in duhovih, o dobrih ljudeh iz zlih. In veroval ji je, kajti vedel je, da so čudne stvari, da so gozd in reke obljudene s silami, ki jih človek ne vidi, ki pa človeka vzamejo v naročje ali pa ga potisnejo v tegobo in smrt... Ko je bil sam, ni molil samo k Alahu, marveč tudi k vodi, drevesu in grmu, da bi mu varovali kraljico in jo čuvali teme, ki neprestano prez, slaven vojščak...?

Tedaj se je zrušil Šestnajst-

letnik pred dekletom na kole-

na in poljubljal med grenkimi

solzami njene noge. Govoriti

tudi sedaj še ni mogel, dvignil

pa je glavo, pogledal jo je

skozi pajčolan solz in se je

smejal težko, povsem izgubljen...

"Pojdi," je dejala Maud s

srebrnem glasom. "Vstanji!

Svoboden si. Veliki, beli mož

mi je podaril tvoje življenje.

Odpuščati ti in ti ga vracaš.

Pođi v džunglo in povej, kak-

ši se v resnici belci."

Od tega dne je bil Šestnajst-

letnik Maudin suženj, dasi ga

je vrnila gozdu. Vrnil se je zo-

pet domov, toda na nekak

skrivenosten način je poznal

vsak dekletov korak. Dvakrat

ali trikrat v tednu je prišel v

svojem dolgem divjaškem diru

iz gozda in ji prinesel drobne

dragocnosti, ki jih je našel:

"Kaj mi prinašaš danes, Šestnajstletnik?" je vprašala

in on je priskrbel, da je

je prikazala Maud, veselo se

je smejal, ker ga je ugledala

in ga poklicala z glasom, ki je

bil kakor glas srebrnega gong-

a. S par orjaškimi skoki je bil

pri njej, s svojimi plašnimi

vzponimi očmi se je zazrli v

njegovo obraz, ki ga je upognil koleno.

"Kaj mi prinašaš danes, Šestnajstletnik?" je vprašala

in on je priskrbel, da je

je prikazala Maud, veselo se

je smejal, ker ga je ugledala

in ga poklicala z glasom, ki je

bil kakor glas srebrnega gong-

a. S par orjaškimi skoki je bil

pri njej, s svojimi plašnimi

vzponimi očmi se je zazrli v

njegovo obraz, ki ga je upognil koleno.

"Kaj mi prinašaš danes, Šestnajstletnik?" je vprašala

in on je priskrbel, da je

je prikazala Maud, veselo se

je smejal, ker ga je ugledala

in ga poklicala z glasom, ki je

bil kakor glas srebrnega gong-

a. S par orjaškimi skoki je bil

pri njej, s svojimi plašnimi

vzponimi očmi se je zazrli v

njegovo obraz, ki ga je upognil koleno.

"Kaj mi prinašaš danes, Šestnajstletnik?" je vprašala

in on je priskrbel, da je

je prikazala Maud, veselo se

je smejal, ker ga je ugledala

in ga poklicala z glasom, ki je

bil kakor glas srebrnega gong-

a. S par orjaškimi skoki je bil

pri njej, s svojimi plašnimi

vzponimi očmi se je zazrli v

njegovo obraz, ki ga je upognil koleno.

"Kaj mi prinašaš danes, Šestnajstletnik?" je vprašala

in on je priskrbel, da je

je prikazala Maud, veselo se

je smejal, ker ga je ugledala

in ga poklicala z glasom, ki je

bil kakor glas srebrnega gong-

a. S par orjaškimi skoki je bil

pri njej, s svojimi plašnimi

vzponimi očmi se je z

58 LASKIH GENERALOV SE DEBELI V UJETNIŠTVU

Nekje v severni Indiji je morda največje zbirališče laskih generalov izven Rima. Teh je 58 in živijo v prisiljenem ali vseeno pa udobnem bresidel ob vznožju Himalaje. Med njimi je celo znani Berganzoli, čigar bohotna brada je v primeru to ali ono prikakem tamošnjem mohamedancu kaj neznatna in majhna.

Ujeti generali so podvrgni posebnemu postopanju pri Angležih. Večkrat jih izpustijo pod častno besedo, kar jim da priliko, da uživajo svobodno gibanje po mestu. Nič nena- vadnega ni če vidiš tega ali onega laskega generala, kako se vozi na enovprečnem vozu, ki je tam v splošni rabi.

Angleži jim dajejo dobrino denarno podporo ki jo pa hitro zapravijo in potrošijo. Če sto jih je videti po trgovinah, koder se založijo s cigaretami, slasčicami in raznim zanimivimi rečmi. Ena izmed malostevilnih reči radi katesih se pritožujejo, je to, da jim Angleži ne marajo dovoliti pravice do ženske družbe.

Priateljeve misli

Če je moški v ženski družbi, pridejo trenutki, ko je takt že netaktnost.

Zenske, ki se rade zmeraj na ves glas smejajo, niso neverne. Boj pa se tistih, ki se zmeraj samo smehljajo.

Ura ljubezenske sreče kaže samo sekunde.

Pisatelji misli, citatov in aforizmov so ljudje, ki bi radi odpravili vse prepade življencev.

Pravijo, da mora biti pšataj zmeraj lačen, da dobro piše. Ali ni trpinčenje živali kaznivo? Ali vsa društva za zaščiti živali spe?

Zvestoba v zakonu je kakor erberica; praskali bi se radi, pa se ne smemo.

Zanimivosti

Francoski statistiki so izračunali, da je prespal človek, ki je živel 50 let, 5000 dni. Delal je 6500 dni, hodil 800 dni, 4000 dni se je zabaval, 1500 dni jedel, 400 dni je bil in bil 500 dni bolan. Pojedel in popil je 17,000 funtov kruha, 16,000 funtov mesa, 4600 funtov sočiva, jaje in rib, 400 veder vina, piva, čaja in kave in 1600 veder vode.

V Angliji uporabljajo koščice breskev za izdelovanje pudra.

Pri starih Grkih je bil orel Cevsov sveti ptič, glasnik in spremljevalec očeta bogov. V grških pravljicah o bogovih je imel pomembno vlogo. Stari Perzici so imeli orla za vojno znamenje. Velikega zlatega orla za razprostrijimi perutnicami so namreč nosili na čelu armade. To navado so od njih prevzeli stari Egiptci. Pri Rimljanih je bil z bliskom in kijem oboroženi orel Jupiterov simbol. Dobimo ga na starih denarjih, žezilih in čeladah.

Nekateri mravlje lahko brižnje svoj strup 60 centimetrov visoko.

Nilski krokodili so povprečno po šest metrov dolgi, nekateri dosežejo pa celo deset metrov.

Mozgani čebele tehtajo kmaj 1/174 čebeline teže, možgani majskega hrošča pa celo le 1/3500 njegove teže.

Sobna muha zakrili vsako sekundo tristokrat s perutmi.

Kri potrebuje petnajst sekund, da obkroži telo. Tako se torej štirikrat na minuto vrne v srce.

Moč šanske armade

V začetku decembra je Španija odredila mobilizacijo in njenja armada steje sedaj že blizu poldrug milijon mož.

Odmerki mesa znižani

V prvih mesecih leta 1943 bo v mnogih mestih dovoljeno vsakemu posamezniku užiti le 35 unč mesa na teden, namesto 40 unč, kot je bilo dosedaj v veljavni. Marsikje mesa že tako primanjkuje, da ga gospodinje niti toliko ne morejo kupiti kot je dovoljeno.

Kakšen bo potniški promet po vojni?

Velike parobrodniške družbe imajo pred sabo problem, ki grozi njihni gospodarski varnost. Boje se, da bo potniški promet v bodoče monopol aeroplakov, ladjam pa ostane le še tovor.

RAZGOVORI

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Toneta Zornika iz Penne. Škoda, da je vse tako hitro minilo. Mogoče nisem tako navdušen o kongresu kot so nekatere — ali vse eno želim, da priporomore do svobode in olajšanje našim v domovini. Vsem sodrogom in sodružicam širom Amerike želim veseloter srečnejše Novo leto kot je pa bilo 1942.

LEO JURJEVEC, Sr., predsednik

Reliance Federal Savings & Loan Ass'n

v Chicagu

posuje denar na prve vknjižbe (First Mortgages) pod najugodnejšimi pogoji, in pred vsem, PO NAJNIZJIH

OBRESTIH na zapadni strani mesta Chicage.

Ako rabite posojilo, obrnite se na naš urad, kateri služi v popolno zadovoljstvo slovenskega naroda že nad 34 let.

Točna in poštena postrežba vam je pri našem podjetju zagotovljena.

Za Vašo naklonjenost se Vam priporoča

Reliance Federal Savings & Loan Ass'n

1904 West Cermak Road

Phone Canal 7130

Rojaki Slovenci!

Reliance Federal Savings & Loan Ass'n

v Chicagu

posuje denar na prve vknjižbe (First Mortgages) pod

najugodnejšimi pogoji, in pred vsem, PO NAJNIZJIH

OBRESTIH na zapadni strani mesta Chicage.

Ako rabite posojilo, obrnite se na naš urad, kateri služi v

popolno zadovoljstvo slovenskega naroda že nad 34 let.

Točna in poštena postrežba vam je pri našem podjetju

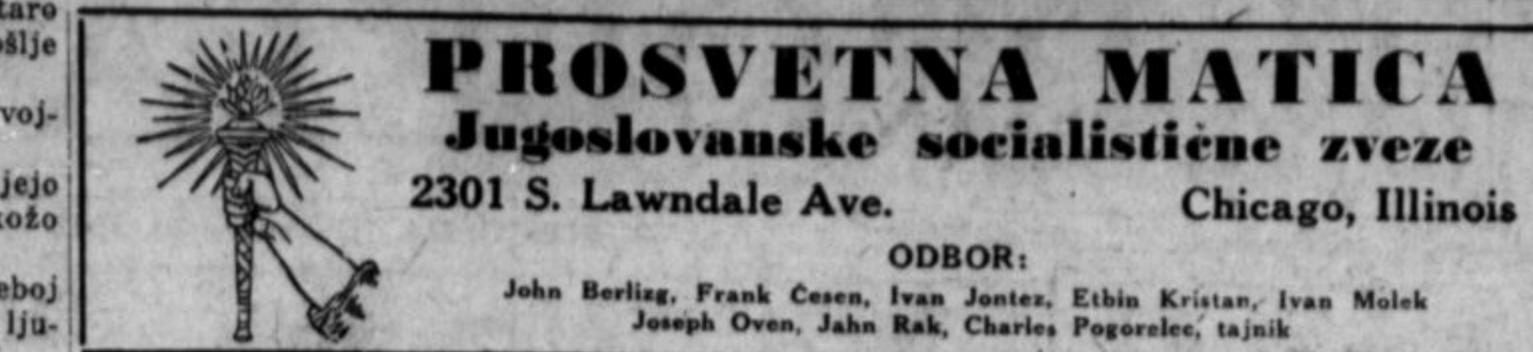
zagotovljena.

Za Vašo naklonjenost se Vam priporoča

Reliance Federal Savings & Loan Ass'n

1904 West Cermak Road

Phone Canal 7130

PROSVETNA MATICA

Jugoslavanske socialistične zveze

2301 S. Lawndale Ave.

Chicago, Illinois

ODBOR:

John Berlitz, Frank Cesen, Ivan Jontex, Ebin Kristan, Ivan Molek
Joseph Owen, John Rak, Charles Pogorelec, tajnik

PROGRESIVNE SLOVENKE

Krožek št. 1, Cleveland, O.—Tajnik Eva Coff, 17802 Delavan Rd.

Krožek št. 2, Cleveland, O.—Tajnik George Vučelich, 427 West 43rd St., Shadyside, O.

Krožek št. 5, Conemaugh, Pa.—Tajnik Angela Mele, 155 Main St.

SAMOSTOJNA DRUŠTVA

Slovensko podp. društvo, Moon Run, Pa.—Tajnik Joseph Krally, Box 65.

Sam. podp. druš. "Edinstvo", La Salle, Ill.—Tajnik Frank Struna, 437 Toniti St.

"Sokol", W. Alquippa, Pa.—Tajnik Louis Gerzel, 334 Erie Ave.

KLUBI J. S. Z.

St. 1, Chicago, Ill.—Tajnik Chas. Pogorelec, 2301 So. Lawndale Ave.

St. 3, Oglesby, Ill.—Tajnik Anton Udvich, RFD 1, La Salle, Ill.

St. 11, Bridgeport, O.—Tajnik Joseph Snay, RFD 1, Box 7.

St. 200, Braddock, Pa.—Tajnik Anton Rozanec, 1446 Grandview Ave.

St. 312, Cleveland, O.—Tajnik John Strancar, 716 E. 159th St.

St. 317, Export, Pa.—Tajnik Jacob Bele, Box 624.

St. 318, Baggaley, Pa.—Tajnika Theresa Arch, Box 46, Youngstown, Pa.

St. 321, Warren, O.—Tajnik Joseph Jež, 148 4th St. S. W.

St. 325, Gowanda, N. Y.—Tajnika Mary Sibert, 39 Palmer St.

St. 333, Blaine, O.—Tajnik Mike Smerdel, Box 92.

St. 344, Sheboygan, Wis.—Tajnik Lee Milostik, 1216 Alabama Ave.

St. 388, Paraglove, W. Va.—Tajnika Rose Selak, Box 214, Star City, W. Va.

St. 397, Crested Butte, Colo.—Tajnik Joe Tezak, Box 421.

St. 407, Windsor Heights, W. Va.—Tajnik Frank Kolenec, Box 3.

St. 425, Elm Grove, W. Va.—Tajnika Mary Kosem, Box 2206.

St. 434, Arma, Kans.—Tajnik Martin Kruši, Box 144.

St. 449, Cicero, Ill.—Tajnik Frank Margollo, 2139 S. 58th Ave.

St. 450, Euclid, O.—Tajnika Mary Dodic, 977 E. 239th St.

St. 454, Stockton, Mont.—Tajnik Paul Subic, Box 70.

St. 477, Cleveland, O.—Tajnik Gáspár Segulin, 10709 Prince Ave.

St. 518, Detroit, Mich.—Tajnik Frank Tehovnik, 5657 Celoron St.

St. 559, Chicago, Ill.—Tajnik Donald Lotrich, 2610 So. Lawndale Ave.

St. 562, Barton, O.—Tajnik Joseph Skoff, RFD 4, Box 119-A, St. Clairsville, O.

St. 564, Detroit, Mich.—Tajnik Thomas Hostnik, 12524 Maine.

St. 568, Waukegan, Ill.—Tajnika Christina Stritar, 914 Adams Blvd.

St. 569, Fontana, Calif.—Tajnik John Pechnik, R. I., Box 8.

St. 615, Los Angeles, Calif.—Tajnik August Koteknik, 1221 So. Indiana Street.

St. 640, Bridgeport, Ohio.—Tajnik Johann Sodnikar, RFD 1, Box 37.

St. 643, Girard, O.—Tajnika Mary Dernach, 426 Union St.

St. 686, West Allis, Wis.—Tajnika Minka Alesh, 2124 S. Pulaski Rd.

St. 104, West Allis, Wis.—Tajnik Joseph Turk, 1228 So. 63rd St.

St. 106, Imperial, Pa.—Tajnika Mary Polšak, Box 324.

St. 107, St. Louis, Mo.—Tajnika Theresa Speck, 4658 Rosa Av.

St. 110, Chisholm, Kans.—Tajnik Frank Jenko, 411 4th St. S. W.

St. 118, Pittsburgh, Pa.—Tajnik Joe Hrvatin, 5419 Butler St.

St. 119, Waukegan, Ill.—Tajnika Antonia Bezek, 1124 Jackson St., No. Chicago, Ill.

St. 120, Gallup, N. Mex.—Tajnik Anton Gantar, 208 W. Princeton Ave.

St. 121, Detroit, Mich.—Tajnika Katherine Junko, 1215 E. Nevada

St. 122, West Aliquippa, Pa.—Tajnika Theresa Gerzel, 334 Erie Ave.

St. 124, Forest City, Pa.—Tajnik Louis Sasso, Box 877.

St. 126, Cleveland, Ohio.—Tajnik John J. Gabrenja, 22010 Ivan Ave.

St. 137, Cleveland, O.—Tajnika Antonette Simečić, 1691 Addison Rd.

St. 138, Canonsburg, Pa.—Tajnik John Zigmaj, Box 221, Strabane.

St. 142, Cleveland, Ohio.—Tajnik Frank Sustaršić, 15726 Holmes Av.

St. 143, East Helena, Mont.—Tajnik Frank Percich, Box 327.

St. 147, Cleveland, O.—Tajnik Leonard Poljsak, 1114 E. 169th St.

St. 158, Euclid, Ohio.—Tajnik John Ivančić, 20800 Miller Ave.

St. 168, Conemaugh, Pa.—Tajnik Blas Brezovšek, Box 74.

St. 176, Piney Fork, O.—Tajnik John Mändich, Box 421.

St. 192, Milwaukee, Wis.—Tajnika Josefa Slapník, 914 S. 14th St.

St. 198, Willard, Wis.—Tajnik Martin Kern, R. 1.

St. 206, Gross, Kans.—Tajnik John Shular, RR 1, Box 162, Arcadia.

St. 235, Newburg, Kansas.—Tajnika Mary Wohlford, R. 2

THE WAR AIMS

With the shift in the tide of battle have come the first responsible, if tentative, gropings toward the peace. In Toronto Wendell Willkie hurled the challenge: "We cannot fight this war in silence, whatever our experts say. Because if we fight in silence, those same experts in the end, even winning the war, win nothing but blood and ashes." And in London Winston Churchill picked up the gage: "Certainly the most painful experience would lie before us... if we fell to quarreling about what we should do with our victory before that victory had been won." But these were only the outside limits of the debaters' respective positions. Within them the protagonists edged cautiously toward an era of compromise. Willkie conceded the existence of "details which cannot be judiciously worked out under the pressure of war," and asked only that we "know what our line of solution will be." This seems to us a far greater concession than Mr. Churchill's. The British Prime Minister merely hazarded the guess that the war in Europe would come to an end before the war in Asia and suggested that while Britain and United States then proceeded to finish off Japan, they could at the same time, and in conjunction with the other United Nations, be "shaping the international instruments and national settlements" of a free Europe. We are glad to hear Mr. Churchill use such terminology, at least with respect to Europe, but presumably he would leave the shaping of instruments and settlements for a free Asia until the end of the struggle against Japan. In that case peace plans for both Asia and Europe would have waited on the cessation of hostilities. We believe with Mr. Willkie that we can win in the future peace only what we consciously set out to win in the war. We hope President Roosevelt shares this view and that he will not much longer allow himself to be outdistanced by his Republican critic in this vital area of discussion.—The Nation.

WORST SABOTEUR IN AMERICA!

Industrial Accidents Take Greater Toll of Life and Limbs Than Axis Bombs and Bullets

"The worst saboteur in America!" That is the new way the National Safety Council referred in the week of Nov. 23rd to industrial accidents, which are taking an appalling toll of life and limb—heavier, in fact, than Axis bombs and bullets.

It is impossible to imagine a more shocking story than that told by the council's statistics showing the effect of accidents on war production. The horror was intensified by a statement that most of the mishaps could have been prevented had employers manifested proper concern for human life.

Since the war began, the council said, accidental deaths of American workers exceeded deaths of American fighters by 7 to 1.

Casualties to the United States forces from Pearl Harbor to November 15, excluding the African campaign," the council said, "have been 5,694 dead, 3,435 wounded and 39,927 missing or prisoners, a total of 48,056.

Casualties to American workers through plant accidents in the same period have been 44,500 dead and 3,800,000 wounded.

The council reported that 89,000 Americans have been killed and 8,800,000 injured in accidents since December 7. Thousands of the victims were skilled workers and key men in the nation's war program.

"Those who fall in battle die for a cause," the council declared. "Those struck down by accident die in vain."

What Does He Mean—'IF'?

In voicing the opposition to any plan which will draft workers to serve in industry where they will best suit the nation's purposes, a Southern A. F. of L. representative is quoted as demanding that capital be drafted—if labor is drafted.

We want to know what he means by "if."

It is a fact that laws have not been enacted to draft people for industry—although a left-handed but very effective draft is being worked by the "release" system which prevents workers from quitting whatever jobs they may already hold in a war industry.

But it is also a fact that workers by the millions have been drafted to do the fighting in all parts of the world.

Yes, workers have been drafted for war. And no, capital has not been drafted for war.

When a worker is called to service in the armed forces he must obey. It is a case of compulsion and the reward is not measured by money. But when an industry supplies the needs of the drafted worker it is permitted to reap monstrous profits and its managers are allowed to soak the bond-buying public for staggering salaries and bonuses.

We say that there is no "if" about labor already being drafted. And we say that the time has come when, in simple justice, the nation should draft the industries to produce for the task at hand and not for the profit of management and stockholders.

The very fact of war and the crisis it brings to the nation make Socialism now the most logical demand that could be made. If we are to work together, fight together and live or die together, we should also own together. Common sacrifice should be followed by common welfare after the victory is won. But that is not what will happen if the private-profit system survives the war and is regulated and maintained by the government.—The Reading Labor Advocate.

DARLAN IN THE POLITICAL WAR

Admiral Darlan has promoted himself from Temporary Expedient to Chief of State. Apparently nothing can be done about this coup d'état because, according to Secretary of State Hull, "there is no time for consideration of politics." Moreover, says Mr. Hull, it is not up to us to choose leaders for the conquered states; when they are freed they can "select their own leaders and forms of government." Is the Secretary implying that "temporary" now means "for the duration"? It would seem so, since France is not likely to be freed short of a German defeat. In that case, if we have not expressly chosen Darlan as leader of the French, we have at any rate elected to give him an overwhelming head start. But for our deliberate choice, Darlan might for the remainder of the war be nothing more than a prisoner of the United Nations. Instead, the day of the armistice will probably find him in command of a large and well-equipped army, which, says the London Sunday Express, "will have as its basis men who until now have been training in Petainist youth camps and are well inculcated with fascist theories." He will have under him a de facto government of Vichy generals which has already been recognized by the American High Command and, which, like his army, will grow in strength and prestige with every passing day of cooperation on the ball.

part of the United Nations. That is a combination which a prostrate France will either swallow or expunge by civil war. In short, we have already plunged deep into French politics whether or not Mr. Hull thinks we have time for it. You can't escape politics in a political war.—The Nation.

Dies Seizes Names On Communist Petitions

ALBANY, N. Y. (FP)—The New York secretary of state has turned over to Rep. Martin Dies' committee the Communist party election petition which contains the names of 50,000 New York citizens.

Declaring Dies' action helps no one but Hitler, Chairman George Marshall of the National Federation of Constitutional Liberties said Dies apparently was creating a "master blacklist which is... the same blacklist which agents of Nazism have always constructed for use by agents of the Axis in their efforts to divide and conquer a free people."

Dies' agent, Stephen W. Birmingham, obtained the petitions with a subpoena issued by the Dies committee several weeks ago.

In denouncing Dies' action, the newspaper PM pointed out that many who signed the petition were not Communists and probably did not agree with the Communist party's policy necessarily but merely thought it was entitled to be on the ballot.

THE MARCH OF LABOR

DURING THE YEAR ENDING MAY 1, THE U.S. DELIVERED MORE THAN 2 MILLION TONS OF FARM PRODUCTS FOR LEASE LEAD.

AS RECENTLY AS MAY 1942 4,000,000 AMERICANS WERE LOOKING FOR WORK THROUGH THE U.S. EMPLOYMENT OFFICE. OF THESE, 3,000,000 WERE TOTALLY UNEMPLOYED.

SLAMAN

The Leopard Hasn't Changed Its Spots!

N. A. M. Asks "Free Hand" for Itself, While Preparing To Continue Its Ruthless War On American Trade Unions

The National Association of Manufacturers has held another convention. For 50 years the N. A. M. has endeavored to crush trade unionism. Its members have spent millions on gunmen and spies, on the flagrant corruption of legislators, including members of Congress, on anti-labor propaganda through the press and in our schools and colleges.

The proceedings of the latest convention reveal the same old N.A.M. Verily, the leopard does not change its spots.

In its platform, and in the speeches of its leaders, the following sticks out crystal clear:

The N. A. M. refuses to recognize a worker's right to join the union of his choice, without interference or coercion on the part of his employer. In other words, it is opposed to the only kind of collective bargaining which will give American workers anything like adequate security.

The N. A. M. will continue to fight any legislation, state or national, which seeks to safeguard the fundamental rights of American workers.

On the other hand, the N. A. M. demands that business be given a "free hand," and, particularly, that restrictive governmental regulations be dropped after the war. This, of course, means a repetition of what happened from 1920 to 1932, when "Big Business" ruled the roost in Washington and wound up by plunging us into the worst depression of all times.

Former President Herbert Hoover struck the real keynote of the gathering when he suggested that "to secure maximum production" all "rules of labor" should be swept aside except those "which safeguard health." Presumably the "Sage of Palo Alto" meant what he said. If so, he would repeal all labor laws which are of real benefit to the workers.

*

The N. A. M. wound up by electing Frederick Coolidge Crawford as president for the coming year. One cynical newspaper man remarked that Mr. Crawford is "known by the company unions he keeps."

From the beginning of this administration, he has waged a running battle against all labor legislation. He was denounced by the Senate Civil Liberties Committee for the employment of labor spies and he has been repeatedly summoned before government agencies because he refused to obey laws granting his employes the right to organize.

Some of the speakers from the outside endeavored to persuade the hardboiled industrialists of the N. A. M. that the chief hope of our country, and of the world, is a frank recognition of human worth. For example, Henry J. Kaiser, the phenomenal shipbuilder, who boasts that his plants are 100 percent organized, said:

"We are now summoned either to show the way to a decent standard of living and self-respect for our people or to surrender, perhaps for the last time, to the compulsions and directions of the dictator state."

He urged his hearers to help formulate plans to avert a devastating depression after the war, and gave a "thumbnail sketch" of some of the things which might be done to achieve "the primary essential, employment for all who want to work!"

"When the Juggernaut of War comes to rest it may be too late to know what we are fighting for," Kaiser warned. "Therefore, now is the time to plan for peace, since the kind of life we live, the opportunities we enjoy, the service we will render, are what we are fighting for. It is a way of life!"

Unfortunately, there is nothing to indicate that the leaders of the N. A. M. paid the slightest attention to Mr. Kaiser's plea. They have only one goal in sight: They propose to use the power and money they accumulate during this war to crush the labor movement after the war. Trade unionists everywhere must recognize that grim fact, and prepare to meet it.

Labor. Washington, D. C.

MORE TRAINS ADDED FOR FLORIDA TOURISTS

O. D. T. Makes It Easier For Northerners to Relax On Sunny Beaches of South

The Office of Defense Transportation made further provision to enable wealthy northerners to relax on Florida beaches by authorizing the Illinois Central, Pennsylvania and Chicago & Eastern Illinois to operate extra trains from Chicago to the winter resorts.

Previously the O. D. T. authorized the Seaboard Airline and Atlantic Coast Line to operate one extra sec-

tion each way daily in the New York-Washington-Florida service.

While the authorizations ostensibly were to meet the needs of the armed services, railroad advertisements urged patrons to get in early and make round-trip reservations.

CHICAGO SUN RISING

Marshall Field's Chicago Sun has not broken Colonel McCormick's hold over Chicago, but it is standing the gauntlet better than the Tribune's former competitors, all now extinct. The Sun's circulation is at present about 200,000, and it is rising at the rate of about 10,000 a month.

SEEMS TO ME

A THOUGHT FOR CHRISTMAS

At this time of year we speak of the Christmas spirit; that is, doing nothing to make others happy. There is a desire to give, not gifts alone, but aid where it is needed most. And in winter evenings when we sit by the fireplace watching the flames stream upward from the yule log, we may appraise our efforts and wonder whether we are accomplishing anything.

Probably some reflect on whether or not we are giving all we can to help the boys on the battle fronts, and then take stock of what we are doing. Some of us are working in defense plants producing munitions while others are trying to make the earth and farm animals produce for victory. Practically everyone is buying war bonds. After such an appraisal, many may even stretch out in front of the fire with a snug feeling of having done their part.

But others try to see farther—to find what the future holds in store. They look forward to seeing the boys come marching home to take their places in civilian life. What places? There is a thought which furrows many a brow when it conjures visions of an impoverished post-war world, rampant with unemployment and misery.

But others try to see farther—to find what the future holds in store. They look forward to seeing the boys come marching home to take their places in civilian life. What places? There is a thought which furrows many a brow when it conjures visions of an impoverished post-war world, rampant with unemployment and misery.

On the day Mrs. Buck spoke, another battler for human freedom, George W. Norris, delivered a farewell address in Washington. When defeated for re-election in Nebraska last month Mr. Norris felt that his lifelong struggle had been a failure. But he has been quick to rebound to reality and courage. He raised a fighter's cry against forces of evil—against men who see the war as a chance to "get more money," who despise the idea of milk for the Hottentots or a TVA on the Danube. Mr. Norris, also, believes that if such men have their way we are headed for another war after victory in this. But he doesn't intend that they shall have their way, and at 81 continues the fight to see that they shall not. Let Mrs. Buck and every liberal take heart—and guidance—from that grand old man.—The Chicago Sun.

No Ground for Despair

This country owes a great deal to Pearl Buck. More than any other living person she has taught us realities of China which we need to know if we are to guide our future wisely. But we do not believe we owe Mrs. Buck much for her latest speech, delivered in New York before a group of her fellow winners of the Nobel prize.

Mrs. Buck spoke from black pessimism. The war of the United Nations against the Axis, she declared, was once a war for freedom but is so no longer. From which she argues: "One can only hope at most, now, that there will be a breathing space between this war and the next. One cannot guarantee that there will be that space."

With a great deal of Mrs. Buck's bill of complaint we agree. America from 1940 on has fumbled in its dealing with France, with the result that, as she says, the oppressed people of France "are not as close to us as they were." Despite the declarations of Mr. Roosevelt, Mr. Wallace, Mr. Welles and others of our leaders, neither the United States nor the United Nations has convinced Asia that we are determined to end imperialism through victory in this war. The British policy in India, America's failure to wield effective influence for a convincing advance on the road to freedom there, and the failure of America and Britain to convince China that she is our full-fledged partner must be reversed unless Western and Eastern civilization are to face tragedy. "Our leaders," says Mrs. Buck, "are men of local minds. They have not been able to think in terms of the world." That is not true of all our leaders—but events have demonstrated that there is far too much truth in it.

Where Mrs. Buck erred was in giving way to something approaching despair. She is too much the perfectionist. Reaction has made gains—but reaction has threatened every good, great cause the world has ever known. Mankind has struggled upward because men who believed in freedom would not give themselves up to despair.

On the day Mrs. Buck spoke, another battler for human freedom, George W. Norris, delivered a farewell address in Washington. When defeated for re-election in Nebraska last month Mr. Norris felt that his lifelong struggle had been a failure. But he has been quick to rebound to reality and courage. He raised a fighter's cry against forces of evil—against men who see the war as a chance to "get more money," who despise the idea of milk for the Hottentots or a TVA on the Danube. Mr. Norris, also, believes that if such men have their way we are headed for another war after victory in this. But he doesn't intend that they shall have their way, and at 81 continues the fight to see that they shall not. Let Mrs. Buck and every liberal take heart—and guidance—from that grand old man.—The Chicago Sun.

Job Well Done

WPA has gone out of existence, by Presidential order. Those projects that are useful to the war effort will be continued, while the workers dropped from other projects are expected to secure war jobs.

During its career, WPA offered employment and a small measure of economic security to millions of American workers who would otherwise have been left without support or abandoned to the mercies of local relief. Out of WPA, the nation acquired not only work for its people but enormous material benefits from the completion of the projects.

With WPA, a new low in reactionary callousness was reached in the words and actions of tory-Congressmen and their friends among the newspaper publishers. The new low was WPA-baiting, expressed in a constant stream of harrying attacks on the unemployed, on the administration of WPA, on the whole idea of a great nation giving some thought and spending some money for its own people.

Sour cracks about shovel-leavers and leaf raking were peddled in the papers, on the stage and over the radio—until public disgust and union members in the acting profession ruled them out of the theater. The mentality that assailed WPA and made cruel jokes about WPA workers was precisely the same mentality that attacks labor today hampers the nation's victory drive.—The CIO News.

UNION EDITOR OF SWEDEN IS TELLING NAZIS

Replies to Nazi Press Chief's Deceptive Statement On Spiritual Neutrality

Washington, D. C.—A clear-cut statement of position on the part of the neutral press, which followed the warning of Dr. Otto Dietrich, German press chief, to the press of the neutral countries, notably Switzerland and Sweden, to respect spiritual neutrality, was contained in a recent editorial of Aftontidningen, chief organ of the Swedish Trade Union Federation.

The meaning of spiritual neutrality was not clear, the newspaper observed, and added: "It seems to in-

cide that the neutral newspaper shall adopt a more favorable attitude with regard to German policy in general."

Referring to the touchy subject of treatment of news from Norway, Aftontidningen indicated that to use only what the Germans call "authentic sources," as Dr. Dietrich demanded, would result in a false presentation of the news.

"According to many witnesses," the editorial said, "the German public does not understand that the Norwegian people are in opposition to Quisling. The fact that the Swedish public is better informed is due to the fact that the Swedish newspapers have not adopted what the German press chief calls a strict spiritual neutrality."

"It is the task of the neutral press," said the editorial, "to give its readers comprehensive information which really supplies them with the material in order that they may be able to judge developments. If at times the developments go against one of the belligerents, this must be reflected in the neutral press."

The editorial concluded with a reference to war aims. "The neutral press," it said, "must take a position when war aims are extended to include conditions vital to neutral countries."